

Protokoll 5/2022

fört vid Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 28 april 2022 kl. 18:00-19:35, Stadsarkivet,
Sjöviksvägen 126. Konferensrum Tunnan

Ledamöter

Abit Dundar (L) Ordförande
Maria Ljuslin (V) 1:e vice ordförande
Johan Nilsson (M) 2:e vice ordförande
Anette Hellström (M)
Torbjörn Erbe (M)
Rebekka Dominique (MP)
Eva Fagerhem (S)
Mathias Walldén (S)
Ann-Marie Strömberg (V)
Henrik Åkerlund (SD)
Tita Bergquist (M) ersätter Susanne Sjöblom (M)
Henrik Falk (C) ersätter Johan Vesterlund (C)
Gun Högbacke (S) ersätter Stefan Johansson (S)

Ersättare

Tony Ottebjer-Winkler (M)
Lolita Lovén Johnsen (KD)
Mattias Håkansson (V)

Övriga närvarande

Gunilla Davidsson Stadsdelsdirektör
Camilla Höglund Nämndsekreterare
Yvonne Kokkola Avdelningschef (Skype)
Katarina Odén Ryhede Avdelningschef (Skype)
Kerstin Malmpoort Tf. avdelningschef (Skype)
Linda Palo Avdelningschef (Skype)
Alex Baena Avdelningschef (Skype)
Mette Sundqvist Avdelningschef (Skype)
Lars Wennberg Kanslichef (Skype)
Susann Stjärnfeldt Personalföreträdare (Läraryförbundet)
(Skype)
Piero Cima Personalföreträdare (kommunal) (Skype)

Justerare

Abit Dundar (L), Maria Ljuslin (V)

Datum för justering

2022-05-03

Paragraf

§§1-26

Sekreterare

Camilla Höglund

ÄRENDELISTA

- §1 Val av justerare och dag för justering
- §2 Medborgarförslag om isbana i Svandammsparken
- §3 Medborgarförslag om att plantera äppelträd i Solberga
- §4 Hundrastgård i Mälarhöjden
- §5 Belysning i Svandammsparkens sydvästra del
- §6 Utegym i Solberga
- §7 Underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025
- §8 Renovering av förskolan Trollsländan
- §9 Återtagande av driften av Fruängens öppna förskola
- §10 Bullermiljö vid skol- och förskolegårdar
- §11 Rekommendation om överenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg
- §12 Strategi för fritids- och ungdomsgårdar
- §13 Trafikförändringar i SL-trafiken 2022/2023 (T23)
- §14 Kajstrategi för Stockholms stad
- §15 Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet
- §16 Nya möjligheter i 15-minutersstaden - motion från (V)
- §17 Serveringstillstånd för restaurang Aspen
- §18 Serveringstillstånd för restaurang O'Learys Liljeholmen
- §19 Protokoll från pensionärsrådet
- §20 Protokoll rådet för funktionshinderfrågor
- §21 Protokoll från förvaltningsgruppen
- §22 Anmälan av månadsrapport för mars
- §23 Anmälan av delegationsbeslut
- §24 Anmälan av inkomna skrivelser till nämnden
- §25 Anmälan av rapporter och diarieförda ärenden
- §26 Nämndens och förvaltningens frågor

§ 1**Val av justerare och dag för justering**

Fastställande av dagordning

Ordförande Abit Dundar (L) öppnade mötet.

Abit Dundar (L) informerade om att sammanträdet webbsänds.

Mötet ajournerades kl. 18.02–18.35 för öppet forum med allmänhetens frågestund. Öppet forum innehöll Öppen förskola, Elisabeth Jerneke tillsammans med Helena Luoto och Annika Illerfelt Olsson informerade.

Abit Dundar (L) och Maria Ljuslin (V) utsågs att justera dagens protokoll. Justering sker 3 maj 2022.

Dagordningen godkändes.

§ 2

Medborgarförslag om isbana i Svandammsparken

HÄ 2022/219

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar medborgarförslaget till förvaltningen för beredning.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/219-1 Medborgarförslag om isbana i Svandammsparken

§ 3

Medborgarförslag om att plantera äppelträd i Solberga

HÄ 2022/276

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar medborgarförslaget till förvaltningen för beredning

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/276-1.1 Medborgarförslag om plantera äppelträd i Solberga (med bild)

§ 4**Hundrastgård i Mälarhöjden**

Svar på medborgarförslag

HÄ 2021/314

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslaget innehåller önskemål om att anlägga en hundrastgård i Mälarhöjden och föreslår flera platser. Förvaltningen har undersökt platserna och inhämtat synpunkter från invånarna på en plats som bedömdes som tänkbar. Under utredningen har ytan inte visat sig lämplig eftersom den kommer att användas som evakueringshagar för Eolshälls 4H-gård under byggnationen av nya bostadshus vid Henriksbergshamnen. Övrig park- och naturmark i området bedömer förvaltningen är mindre lämplig, eftersom flera projekt pågår och planeras som innebär dels att befintliga grönytor tas i anspråk, dels att området får fler invånare som behöver utrymme för rekreation.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2021/314-7 (Godkänd - R 2) Tjänsteutlåtande Hundrastgård i i Mälarhöjden
- HÄ 2021/314-1 Medborgarförslag om hundrastgård i Mälarhöjden
- HÄ 2021/314-4 Komplettering till medborgarförslag om hundrastgård i Mälarhöjden

§ 5**Belysning i Svandammsparkens sydvästra del**

Svar på medborgarförslag

HÄ 2021/804

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslaget innehåller önskemål om att sätta upp belysning i den sydvästra delen av Svandammsparken i Midsommarkransen, där det finns en större klätterställning. Förvaltningen anser att medborgarförslaget kan genomföras under 2023, under förutsättning att tillräckliga investeringsmedel tilldelas nämnden.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Särskilt uttalande

Eva Fagerhem m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande.

"Svandammsparken är en uppskattad park med dess möjligheter till rekreation och lek för barn. Parken har under de senaste åren rustats upp, och har ett bra läge inom närområdet.

Förvaltningen bör se över möjligheten att redan under innevarande år genomföra en bättre belysning av klätterställningen. Den summa som nämns på ca 70 000 kr i investering för ändamålet kan inte vara avgörande för de åtgärder som medborgarförslaget tar upp."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2021/804-6 (Godkänd - R 2) Tjänsteutlåtande Belysning i Svandammsparken
- HÄ 2021/804-1 Medborgarförslag om belysningen i Svandammsparken

§ 6**Utegyms i Solberga**

Svar på medborgarförslag

HÄ 2021/806

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd uppdrar till förvaltningen att komplettera ett av de utegymmen i närområde med redskap utifrån äldres och funktionshindrades behov.

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslaget innehåller önskemål om att anlägga ett utegym i Solberga, helst anpassat för äldre. Föreslagen placering är på parkmark i anslutning till Solberga bollplan. Förvaltningen konstaterar att det finns tre andra utegym inom 500-800 meter. Istället för att anlägga ett nytt utegym för äldre ska förvaltningen se över möjligheten att komplettera befintliga utegym med sådana redskap. Förvaltningen kommer skicka önskemålet till idrottsförvaltningen för att utreda om de har plats inom sin fastighet vid Solberga bollplan.

Förslag till beslut

Abit Dundar (L), Johan Nilsson m.fl. (M), Rebekka Dominique (MP) och tjänstgörande ersättare Henrik Falk (C) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Maria Ljuslin m.fl. (V), Eva Fagerhem m.fl. (S) och Henrik Åkerlund (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förslaget från (L), (M), (MP) och (C).

Ersättaryttrande

Lolita Lovén Johnsen (KD) instämde med sitt ersättaryttrande i förslaget från (L), (M), (MP) och (C).

Reservation

Maria Ljuslin m.fl. (V), Eva Fagerhem m.fl. (S) och Henrik Åkerlund (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att bifalla medborgarförslaget om ett utegym i Solberga.
Att därutöver anföra.

Stockholms stad ska vara en stad för alla, en äldrevänlig stad där äldre ska kunna känna sig trygga, leva ett aktivt, självständigt och värdigt liv och själva bestämma över sin vardag så länge som möjligt.

Förvaltningens uppdrag är att stödja de äldre i detta genom att arbeta förebyggande och erbjuda mötesplatser för aktiviteter och social samvaro i ett led att bryta isolering och upplevd ensamhet. Man ska utveckla mötesplatser med fokus på seniorernas hälsa och att bryta ofrivillig ensamhet och isolering.

I medborgarförslaget framkommer att Solberga bollplan används på dagtid av skolan och PRO Solberga-Brännkyrka för brännboll, spontanlek, boule m.m. och som träffpunkt eftersom det inte finns lokaler för inomhusbruk. Motionären anser att det är brist på aktivitetsytor i anslutning till bollplanen och i området. Motionären framför att ett utegym bör finnas där människor finns och som kan ge glädje och rörelse för alla åldrar. Eftersom alla åldrar besöker bollplan skulle ett utegym ge tillskott och betyda mycket för alla och då även för spontanidrotten. Det faktum att det även finns fler utegym i närområdet bemöts med att de har placerats på ställen med få besökare."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2021/806-5 (Godkänd - R 2) Tjänsteutlåtande Utegyms i Solberga
- HÄ 2021/806-1.1 Medborgarförslag om utegym i Solberga

§ 7**Underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025**

HÄ 2022/121

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag till underlag för budget 2023 med inriktning för 2024 och 2025.
2. Nämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden har i underlaget redovisat en övergripande och sammanfattande analys av verksamhetens utveckling de kommande åren. Underlaget beskriver trender, utvecklingstendenser, lagförslag, strukturella frågor och demografiska förändringar, effekterna av dessa samt eventuella åtgärder.

Förslag till beslut

Abit Dundar (L), Johan Nilsson m.fl. (M), Rebekka Dominique (MP) och tjänstgörande ersättare Henrik Falk (C) och Henrik Åkerlund (SD) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Maria Ljuslin m.fl. (V) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Eva Fagerhem m.fl. (S) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Maria Ljuslin m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att Nämnden tillstyrker förvaltningens förslag till beslut.

Att därutöver utöver anföras.

Gemensamt ägd välfärd i hela staden

Vi i Vänsterpartiet vill ta tillbaka kontrollen över välfärden – det kan inte vänta längre. Vi tycker att det inte ska finnas några vinstintressen i välfärden, den är inte till för att företag ska tjäna stora pengar på våra gemensamma skatter. Trots det har högerstyret i Stockholms stad fortsatt sälja ut våra gemensamma tillgångar och skapat en mer ojämlik stad.

Det är en mycket dålig blå-grön ideologisk idé att sälja ut våra kommunala fastigheter till privata investerare som sedan stadens verksamheter ska hyra av. Att verksamheterna ska åläggas hyra av privata fastighetsägare vars enda affärsidé är att äga lokaler med krav på avkastning och vinst skapar sämre rådighet för förvaltningarna och även vår att planera långsiktigt. Och inte ens de blå-gröna kan blunda för det faktum att det kommer bli dyrare för verksamheterna att hyra. Förlorarna blir alla vi invånare i stadsdelen, vi skattebetalare och de som ingår och har behov av våra viktiga verksamheter.

Vi säger nej till alla krav på så kallade effektiviseringar i stadsdelsnämndernas verksamheter, det är inget annat än nedskärningar som leder till försämrad kvalitet. Mycket av stadsdelsnämndernas verksamhet finansieras av sökbara medel vilket gör det svårt för förvaltningarna att planera på lång sikt. Därför måste verksamheterna få en generös, långsiktig finansiering utan besparingskrav.

Vi satsar på klimat- och miljö, stödjer forsknings- och utvecklingsprojekt som främjar omställning och klimatanpassning, vi satsar på välfärden, på jobben och på arbetsmiljön, på trygghet, på barnen och på hållbart bostadsbyggande.

Så återställer vi ett Stockholm som håller samman. Ett ekologiskt hållbart Stockholm och ett ekonomiskt hållbart Stockholm.

Äldreomsorgen behöver en återstart

Äldreomsorgen blev som alla vet särskilt hårt drabbad under pandemin och det finns stora upparbetade behov som behöver mötas de kommande åren. Samtidigt har medarbetarna fått arbeta hårt under lång tid och med dåliga förutsättningar. Vi vill därför öka andelen fasta anställningar och minska timanställda i äldreomsorgen. Stockholmarna blir allt äldre och behoven av vård och omsorg blir mer komplexa, därför behöver staden satsa på

kompetensutveckling inom äldreomsorgen. Vi måste bygga fler seniorbostäder med rimliga hyror för att alla äldre ska kunna känna sig trygga i sitt hem. Vi ser nu att färre tackar ja till en plats på särskilt boende, med stor sannolikhet på grund av de brister som uppdagades under pandemin. Vi vet att den ofrivilliga ensamheten ökade kraftigt under pandemin, arbetet med aktivitetscenter är därför fortsatt viktigt och ska finnas i hela staden.

Samtidigt som färre tackar ja till plats på särskilt boende och många äldre önskar bo kvar så länge som möjligt, så får detta inte leda till en låst kvarboendepripic. Inom hemtjänst, ledsagningservice och val av boende skall hänsyn tas till de äldres behov och till de anhörigas situation. Förvisso vill många äldre 'bo kvar så länge som möjligt', men haken är att de inte är de äldre själva (och inte heller deras anhöriga) som avgör när tidpunkten 'inte längre möjligt' infaller. Människor är olika och har olika önskemål och behov. Kvarboendepincipen 'så länge som möjligt' får inte innebära upplevd 'tvångsvård i eget hem'. Enligt gällande riktlinjer skall inte enbart den äldres behov av omvårdnad vara avgörande när det gäller äldreboende, utan hänsyn skall även tas till upplevd social isolering och demenssjukdom. Även anhörigas önskemål måste beaktas – alla äldre par åldras inte i samma takt och det kan vara mycket tungt för en äldre anhörig som är kapabel att ta hand om sig själv och hemmet, men inte orkar med att dessutom vårda sin partner som kan vara både fysiskt och psykiskt skröplig. Därmed blir även anhörigvårdaren isolerad i sitt hem. För dessa kan korttidsboende/växelvård vara en bättre hjälp än hemtjänst då det ger sammanhängande perioder av vila och avkoppling.

Stora satsningar på förebyggande insatser

År 2022 har haft en oerhört mörk start med flera skjutningar med dödlig utgång. Staden måste göra allt för att förhindra att fler barn och unga rekryteras till kriminella gäng och erbjuda stöd till de som vill lämna den kriminella miljön. Utan att fånga upp barn och unga som befinner sig i riskzonen och erbjuda dem alternativ till ett liv i kriminalitet kommer våldsspiralen aldrig att brytas.

Stadsdelsförvaltningarna runt om i staden och även vår behöver få finansiering för att skapa bättre förutsättningar för det förebyggande arbetet, det måste sluta finansieras genom korta projekt och ständigt införande av nya metoder. Vi vill se att den underfinansierade skolan, socialtjänsten och fritidsverksamheterna ges bättre resurser under lång tid framöver för att kunna arbeta tillsammans. Det är viktigt att det finns förutsättningar för stadsdelsförvaltningarna att erbjuda lågtröskelverksamheter och tidigt föräldrastöd i hela staden. Stödet till, och samarbetet med, civilsamhället behöver bli bättre. Alla goda krafter måste arbeta tillsammans för att få stopp på denna tragiska utveckling. För att möta upp det ökade behovet vi ser i vår stadsdel behöver detta område prioriteras och familjer som söker stöd för det ofta i ett läge när det redan gått långt, hela samhället

förlorar på att de sökande familjerna förväntas ställa sig i en lång kö innan de kan få den viktiga hjälpen som behövs. Det är oerhört olyckligt att vräkningar av barnfamiljer återigen ökat under det blå-gröna styret.

Bostad

Trots att vi vet att social utsatthet i mångt är tätt sammanflätat med bostadsbristen har den blågröna majoriteten fortsatt att sälja ut hyresrätter och särskilt i vårt stadsdelsområde. Argumentet för utförsäljningar har varit att uppmana till rörlighet på bostadsmarknaden. Vart de som lever med små marginaler och med få möjligheter att köpa sig en bostad ska ta vägen har de blå-gröna inget svar på. Men under de blå-grönas tid vid makten har klyftorna ökat, den sociala oron stigit och segregationen är ett faktum. Det går inte att komma ifrån att de viktigaste förebyggande insatserna är jobb och bostad. Vilket även är tätt sammanflätat med att klara skolan. Bor du trångbott utan att kunna dra dig undan och göra läxor etc. skapar det sämre förutsättningar att klara skolan. Vilket i sin tur är en av de största riskfaktorerna gällande att dras in i kriminella miljöer. Vi behöver se ökat byggande och fler hyresrätter till överkomliga hyror. Det skapar rörlighet på bostadsmarknaden, minskar risken för social utsatthet, trångboddhet och bostadslöshet. Särskilt i Stockholm är bostadsmarknaden ett stort problem inte minst för att kunna rekrytera kompetens inom de yrken som nu är svåra att behålla och rekrytera personal till såsom poliskåren, förskolan, socialtjänsten, skolan etc. Även för många äldre som nu bor kvar i stora lägenheter försvårar de blå-gröna just den rörlighet på bostadsmarknaden som skulle krävas. Många kan tänka sig att flytta till mindre men det finns inga hyresrätter att flytta till och de som byggs kommer med marknadshyra så att de förlorar tusenlappar av en redan snäv pension trots att de flyttar till mindre.

Förskolan

Den blå-gröna majoriteten gjorde sig historiska när de startade denna mandatperiod med en historisk sänkning på förskolan och skolans område. Till det lade de till en skattesänkning vilket gjorde att inte minst dessa verksamheter fick en chockstart. Trots den forna alliansens ihärdiga löften om minskade barngrupper i förskolan innan valet ser vi nu de största barngrupperna på över ett decennium. De som betalar priset är förskolepersonalen och barnen, de största förlorarna är barn med särskilda behov. Den nuvarande blå-gröna majoriteten menar på att de tillförde resurser förra året utan att vilja erkänna det budgethål de startade denna mandatperiod med.

Lösningen på denna ekvation med stora barngrupper och minskat budgetutrymme anser den blågröna majoriteten vara en ideologisk satsning på fristående förskolor. Vilket i sin tur kommer leda till ökade kostnader och ökad osäkerhet för den kommunala förskolan.

Vårt politiska ansvar är att säkerställa våra egna verksamheter, inte urholka dem till förmån för privata investerare. Ett uppdrag som den blå-gröna majoriteten tycks ha glömt.

Individ- och familjeomsorg

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är ett oerhört viktigt område som inte går att effektiviseras mer utan kraftigt negativa följder för både individer och samhället. Det är oroande att förvaltningen förväntas eftersträva samma kvalitet inom en snäv budgetram trots ökat behov. Under de senaste åren har individ- och familjeomsorgen i stadsdelsnämnden varit underfinansierad både när det gäller vuxna med beroendeproblematik och samsjuklighet men speciellt när det gäller barn och ungdomar. Det är inte längre en risk utan ett faktum att det viktiga förebyggande arbetet med bland annat familjestöd och att kunna arbeta uppsökande, är avgörande insatser för att hålla unga borta från kriminalitet.

Att som den blå-gröna majoriteten pressa in kostnaderna inom anvisad budget och ändå förvänta sig bibehållen kvalitet är inte realistiskt. Stadsdelsnämndens socialsekreterare arbetar högst förtjänstfullt med förebyggande och tidiga insatser trots en allt snävare budgetram. När placeringar av barn och ungdomar görs är det för att barnens/ungdomarnas problematik är så svår och/eller föräldrarnas omsorgsbrister så allvarliga att placering utanför hemmet är nödvändig. Oftast har också insatser i öppenvårdsform prövats innan placering utanför hemmet blir aktuell. Vårt politiska ansvar är att säkerställa att budgeten som anpassas behovet – inte tvärtom. Och särskilt viktigt blir det för förvaltningen att kunna jobba långsiktigt, inte återkommande behöva söka stöd till särskilda insatser eller kortsiktiga aktiviteter. Det är inte så vi bygger upp stabilitet, erfarenhet, trygghet och långsiktighet. Och det är inte genom kortsiktiga stöd som vi säkerställer den alltmer pressade arbetsmiljö som socialsekreterarna vittnar om. Stockholms stads barn- och ungdomsvård gick 2021 back med ca 45 miljoner kronor så det är uppenbart att budgeten behöver stärkas, trots det fortsätter de blå-gröna sina besparingsåtgärder.

Stöd till anhöriga

Detta område är mycket knapphändigt berört. När en familjemedlem har problem påverkar det hela familjen. Vare sig behoven handlar om barn med beteendeproblematik, vuxna med beroendeproblematik, äldre med stora omvårdnadsbehov eller annat så behöver de anhöriga stöd för att orka med sin tillvaro. Några som ofta inte uppmärksammas är syskon till barn med stora behov, som kräver mycket av föräldrarnas tid och därmed blir det mindre tid för syskonen. Även detta ett område som kommer att kräva ökade resurser.

Ekonomi

Om all behandling av skadligt bruk och beroende hos vuxna skall åläggas regionerna innebär det förvisso både minskade kostnader och omstruktureringar inom verksamhetsområdet vuxen. Det är dock inte första gången som ansvar överförs mellan regioner och kommuner och det är därför sannolikt att – liksom tidigare – skatteväxling sker. Det är inte heller rimligt att regionerna övertar ansvaret för något som tidigare åvilat kommunerna utan att resursöverföring sker.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatri har tidigare varit stadsdelsnämndens flaggskepp med ett varierat utbud av både dagliga verksamheter och träffpunkter. Det som nu har skett är en koncentration till ett fåtal platser, tvärtemot de målsättningar som anges. Det är anmärkningsvärt att den enda träffpunkt som nu finns inte är tillgänglig för rörelsehindrade, samtidigt som en av de tidigare träffpunkterna nu står oanvänd. Den så kallade översynen har varit till det sämre.

Klimat- och miljö

Klimatförändringen innebär en allvarlig och akut utmaning. För att klara detta behövs stora investeringar och stärkta klimatmål. Det krävs en ökad satsning för att nå målet om en fossilfri stad till 2040, vilket är ett för generöst mål sett till behovet. Vi snubblar just nu på flertalet målkonflikter exempelvis behovet av bostäder kontra behov av att säkerställa grönområden och parkmiljö. Vi behöver öka kompetensen gällande stadsplanering och bygga stad med grönområden, inte ställa dessa behov mot varandra. Det är också så vi säkerställer en stadsdel som kan hantera såväl torka som skyfall och andra naturfenomen som följer när klimatet påverkas negativt av våra utsläpp. Att minska våra utsläpp är den särskilt viktigaste åtgärden vi har att göra och att det innebär också att planera för kompletta stadsdelar där kollektivtrafik, cykel och gång ska kunna ersätta bilen för att nå det som behövs.

Utöver det ska vi ställa om till fossilfritt genom bland annat elektrifiering, investeringar i sol- och vindkraft och innovativa sätt att lagra koldioxid. Investeringar i att rusta upp och energieffektivisera bostäder, idrottshallar och andra kommunala fastigheter är nödvändiga.

Parkskötsel och snöröjning

Alla ska ha tillgång till parker, sjöar och skogar i Stockholm. Vår stadsdel gör stora investeringar i grönområden och parker men vi ser också ett ökat slitage på parkerna i takt med att nya förskolor med för små gårdar byggs samt skolor med obefintliga eller små skolgårdar. Det är en ohållbar rådande ordning. För att minska slitaget krävs också ökad användning av konstgräs och annat

material mer hållbart för slitage vilket också innebär ökad användning av material skadligt för miljö och ohälsosamt för barn, djur och allmänhet.

Vi beklagar att den blågröna majoriteten inte var med på att överta stadsdelsnämndens parkskötsel i egen regi. Det hade ökat rådigheten. Snöröjning är i huvudsak inte stadsdelsnämndens ansvar, men vi beklagar ändå att snöröjning av cykelbanor och gångbanor ställs mot varandra. Detta är inte något bra sätt att förhindra halkolyckor. Båda bör prioriteras i en välplanerad framkomlighetsstrategi.

Nuläge

Rysslands invasion av Ukraina har skakat om oss alla. Vi vet att vi behöver stå redo att ta emot både ensamkommande barn och familjer. Det innebär också att vi ska rusta för att ta emot barn och individer som kommer med särskilda behov och individer som kommer hit både i dåligt skick samt utsatta för trauma. Det ställer särskilda krav på förvaltningen att täcka upp för omsorg, boende och vara redo i förskolor för att ta emot.

Nyanlända

Vi ifrågasätter det realistiska att nyanlända inom en tvåårsperiod skall vara rustade att själva tillgodose sina behov av egen bostad och ordnad försörjning. Många nyanlända är traumatiserade, har bristfällig skolutbildning och kommer från länder där levnadsförhållandena är mycket olika mot i Sverige. När de slussas ut för tidigt är risken stor att det i stället leder till social utsatthet, hemlöshet eller psykisk ohälsa.

Det är dags för ett omtag av Stockholm och säkerställa en trygg, välmående och växande storstad för alla."

Reservation

Eva Fagerhem m.fl. (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut samt att därutöver anföra.

Ett tryggare samhälle kräver en starkare socialtjänst

Förvaltningen skriver att man ser en utmaning i att komma till rätta med de underskott som finns inom barn och ungdom och vuxen/missbruk. Verksamhetsområdet barn och ungdom får nya uppdrag som till exempel krav på att bemanna skolsociala team,

förstärka det uppsökande arbetet med socialsekreterare och erbjuda föräldrastödsprogram till alla föräldrar som efterfrågar det. Dessa är uppdrag som måste finansieras inom anslaget vilket ytterligare förstärker utmaningen och ställer krav på strikta prioriteringar.

Vi socialdemokrater säger att verksamheter inom socialt arbete nu och under lång tid präglats av otillräckliga resurser både i vår stadsdel och i övriga staden. Detta trots att Stockholm går med miljardöverskott. Utanförskap av olika slag kostar samhället stora summor och innebär mänskligt lidande. Det handlar om att det för hela samhället och för individer alltid är bättre att komma in med tidigt stöd när det gäller sociala problem. Det är oacceptabelt att verksamheter som ska utgöra stöd och skyddsnät i så låg utsträckning har resurser för att leva upp till lagens intentioner. Det drabbar till exempel barn och unga i utsatthet, äldre personer, våldsutsatta kvinnor och personer med funktionsnedsättning eller missbruk.

Det glappet måste överbryggas, främst för att kunna leverera kvalitet till individer i enlighet med lagstiftarens mening till exempel när det gäller placerade barn och unga. Men det krävs också för att öka tilliten till välfärden och socialtjänsten och för att det ska råda goda arbetsförhållanden för personalen inom socialt arbete. Det förebyggande arbetet är viktigt för att kunna åtgärda social problematik innan det eskalerar.

Att satsa på socialtjänsten är att investera i vår gemensamma trygghet. Solidaritet, tillit och brottsförebyggande arbete kräver en stark socialtjänst.

Trygghet i alla stadsdelar

Förvaltningen skriver att om det brottsförebyggande arbetet åläggs stadsdelsnämnden behöver medel avsättas till detta i stadens budget. Arbetet behöver planeras och genomföras över flera års tid och kan inte finansieras genom stadens centrala medelsreserv.

I (S) budget för 2022 finns ett nytt uppdrag för stadsdelsnämnderna och ett helt nytt anslag om 200 miljoner kronor för att jobba förebyggande för trygghet och mot kriminalitet. Detta ska användas där det gör mest nytta. Det kan vara fritidsaktiviteter, sociala insatser, fler fältassistenter och ordningsvakter eller stöd till det civila samhället.

Bostadsbrist/Hemlöshet

Efterfrågan på insatser med hållbara boendelösningar är fortfarande stor inom alla individ och familjeomsorgens verksamhetsområden. Kostnaden för långvariga placeringar av vuxna hemlösa i stödboenden är hög och tar resurser i anspråk som behöver riktas mot behandlingsinsatser för vuxna missbrukare Tillgång på fler

billiga lägenheter är av central betydelse. Även verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd kan komma att möta ökade kostnader då det finns en risk att nyanlända som måste lämna SHIS efter två år blir i behov av kostsamt bistånd till akuta boendelösningar.

Vi säger att bostadsbristen ska minska. Allmännyttan ska utvecklas, inte avvecklas. Majoriteten har misslyckats med bostadsbyggandet och säljer ut fler hyresrätter än de bygger nya. Vi föreslår en helt annan politik för fler hyresrätter med rimlig hyra samt stopp för utförsäljningarna.

Äldreomsorg

Utmaningar inom äldreomsorgen beror på att tomgångshyror för lediga lägenheter påverkar ekonomin. Behov av omstrukturering och att anpassa antalet platser finns inom äldreomsorgen. Boendepanering behövs för tillgängliga och moderna bostäder och boendeformer, utifrån äldres behov och efterfrågan.

Vi säger – utred frågan om att låta staden ta ansvar för tomgångshyror som idag belastar stadsdelarnas budgetar. Värna de olika boendeformerna inom äldreomsorgen såsom vård- och omsorgsboende, servicehusboende samt seniorboenden och se till att det även i framtiden finns boenden med rimliga hyror för äldre. Öka takten med att erbjuda heltidsanställningar till alla som så önskar.

Effektiv lokalförsörjning

Förvaltningen arbetar enligt målet för stadens majoritet om att minska investeringsvolymen och istället hyra lokaler av privata fastighetsägare. Ett mål som är svårt att nå då det ofta är ett stort glapp mellan förvaltningens ekonomiska ramar och intäkterna som de privata aktörerna förväntar sig. Risken är att staden står utan tillräckliga platser för exempelvis förskolor när privata fastighetsägare ställer krav på en högre hyra än vad kommunstyrelsens ekonomiutskott godkänner.

Vi menar att Stockholm – Sveriges rikaste kommun – klarar av att både förvalta befintliga verksamhetslokaler och investera i nya förskolor och skolor. Men det krävs ordning och reda i ekonomin. Förutsättningarna att klara stadens investeringsbehov inom skolområdet förbättras inte genom kortsiktiga och dyra försäljningar av befintliga verksamhetslokaler. Att sälja förskolor och skolor för att snabbt få in pengar, i stället för att förvalta och hyra ut, är i längden dåligt för stadens ekonomi och för skattebetalarna.

Ett annat problem som staden måste hantera är bristen på samlingslokaler och de enorma hyreshöjningarna på många av de lokaler som finns kvar. Ju fler fastigheter i staden som den borgerliga majoriteten har sålt ut desto sämre rådighet har staden

över tillgänglighet och hyressättning.

En växande stad behöver fler mötesplatser, inte färre.

Klimatneutrala till 2035

Förvaltningen skriver att det är en stor utmaning att uppnå stadens mål att vara en fossilfri organisation 2030 och en klimatpositiv stad 2040. Förvaltningen ser ett behov av att öka ambitionerna för att bidra till uppfyllelsen. Klimatinvesteringarna har främst fokuserat på energieffektiviseringsåtgärder. Det kommer dock behövas omfattande systemförändringar och ändrade livsstilmönster för att nå de uppsatta målen. Detta kommer kräva samverkan mellan förvaltningar och bolag och tydlig styrning från staden.

Vi säger 'Ställ om Stockholm, minska klimatpåverkan, gå före'. I vår budget föreslår vi att Stockholms mål för klimatneutralitet tidigareläggs från år 2040 till år 2035 och vi föreslår också konkreta åtgärder som kommer att minska utsläppen av koldioxid år 2035.

Staden behöver höja ambitionerna när det kommer till hållbar konsumtion. En viktig del i detta handlar om att göra stadens upphandlingar hållbara. Det är idag diffust vilka klimat- och miljökrav som staden ska ställa i sina upphandlingar. Istället för skarpa krav i stadens styrdokument finns bara korshänvisningar och otydlighet. Stockholms stad upphandlar för cirka 40 miljarder kronor årligen och en stor del av stadens växthusgasutsläpp avgörs av upphandlingskraven."

Särskilt uttalande

Henrik Åkerlund (SD) anmälde ett särskilt uttalande.

"Ett underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025, har inkommit till Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.

Sverigedemokraterna instämmer gällande den redogörelse som förvaltningen presenterar avseende kärnverksamheterna. I linje med vad vi påtalat tidigare ser vi att det är oroväckande att situationen gällande kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen är fortsatt ansträngd. Sverigedemokraterna önskar att förvaltningen verkar för att hitta pragmatiska lösningar utöver de som redan presenterats.

Det är oroväckande att kostnaderna för individ- och familjeomsorgen, barn -och ungdom samt verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd tenderar att öka. Vi vill understryka att förvaltningen fortsättningsvis med transparenta medel, verkar för att komma till rätta med problemen och skapa goda incitament för ökad grad av egenförsörjning.

Sverigedemokraterna anser att detta är särskilt viktigt med hänsyn till att befolkningsmängden väntas öka inom stadsdelen kommande åren och därmed är det av yttersta vikt att förvaltningen skapar stimulans för självförsörjning som genererar goda skatteintäkter."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/121-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Underlag för budget 2023 med inriktning 2024

§ 8**Renovering av förskolan Trollsländan**

HÄ 2022/257

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner budgetofferten från Skolfastigheter i Stockholm AB (Sisab) för renovering av förskolan Trollsländan och därigenom en total kostnad beräknad till 5 500 000 kr som ska betalas genom ett hyrestillägg på cirka 316 000 kr per år.

Sammanfattning av ärendet

Förskolan Trollsländan är i behov av renovering där bland annat ventilationen byts ut och ytskiktsrenovering genomförs. För att arbetet ska kunna utföras behöver nämnden godkänna den budgetoffert som Sisab tagit fram. Den totala kostnaden för stadsdelsförvaltningen beräknas till 5 500 000 kr som ska betalas genom ett hyrestillägg på cirka 316 000 kr per år under 20 år. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner budgetofferten och att renoveringen därigenom kan påbörjas.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/257-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Renovering av förskolan Trollsländan
- HÄ 2022/257-1 Bilaga Offert inför renovering av förskolan Trollsländan

§ 9**Återtagande av driften av Fruängens öppna förskola**

HÄ 2022/198

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd återtar driften av öppna förskolan i Fruängen från och med 1 augusti 2022.

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsnämnden har sedan 2013 upphandlat entreprenaddriften av öppna förskolan i Fruängen. Det senaste avtalet skrevs med Alla Barnen AB och gällde från augusti 2017 till 31 juli 2020 med möjlighet till förlängning i två år. I september 2019 beslutade nämnden att förlänga avtalet till och med 31 juli 2022. Förvaltningen föreslår att ingen ny upphandling av driften ska genomföras, utan att driften ska från och med den 1 augusti 2022 återtas i egen regi.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/198-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Återtagande driften av öppna förskolan i Fruängen

§ 10

Bullermiljö vid skol- och förskolegårdar

Svar på skrivelse från (SD)

HÄ 2021/882

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Sverigedemokraterna.

Sammanfattning av ärendet

En skrivelse från Henrik Åkerlund (SD) önskas svar på hur buller upplevs på förskole- och skolgårdar. Förvaltningen redogör för ansvarsfördelning vid buller och att förskolegårdarnas miljö är en del av arbetsgivaransvaret. Det finns väl fungerande rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda buller.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2021/882-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Bullermiljö vid skol- och förskolegårdar
- HÄ 2021/882-1 Bullermiljö vid skol- och förskolegårdar - Skrivelse från (SD)

§ 11**Rekommendation om överenskommelse om
länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och
omsorg**

Yttrande till Kommunstyrelsen

HÄ 2021/712

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Storstockholm och Region Stockholm har gemensamt tagit fram ett förslag till en huvudöverenskommelse (HÖK) om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg. Huvudöverenskommelsen beskriver mål och organisation för den övergripande samverkan mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län. Det övergripande målet är att den enskilde ska få en god och personcentrerad vård och omsorg, samt att befolkningens hälsa ska förbättras. Förvaltningen ställer sig positiv till huvudöverenskommelsen, som tydliggör och fastställer principer för ansvarsfördelningen mellan parterna och samverkan på olika nivåer och hur den ska ske och följas upp. Detta kan stärka och bidra till att utveckla en effektiv samverkan.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2021/712-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Överenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg
- HÄ 2021/712-1 Remissbrev - Rekommendation om överenskommelse länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg
- HÄ 2021/712-1.1 Huvudöverenskommelse om överenskommelse länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg
- HÄ 2021/712-1.2 Övergripande överenskommelse/ huvudöverenskommelse om hälsa, vård och omsorg (HÖK)

§ 12**Strategi för fritids- och ungdomsgårdar**

Yttrande till kommunstyrelsen

HÄ 2022/131

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet gäller en remiss från kommunstyrelsen om stadens strategi för mötesplatser för unga, kallat ”fritids- och ungdomsgårdar”. Strategin är ett styrdokument som ger riktning för hur verksamheterna ska arbeta för att fler unga ska få en rik och meningsfull fritid. Förvaltningen är i huvudsak positiv till att staden tar fram en övergripande strategi, men vill påtala behovet av att det i strategin behöver förtydligas att fritidens verksamhet inte bara ska vara främjande utan också socialt förebyggande. Förvaltningen är kritisk till att strategin gör gällande att alla stadsdelsförvaltningar ska ta fram egna utvecklingsplaner som visar hur strategin ska realiseras. Förvaltningen föreslår att strategin realiseras och följs upp genom styrning i ordinarie styrsystem.

Förslag till beslut

Abit Dundar (L), Johan Nilsson m.fl. (M), Rebekka Dominique (MP) och tjänstgörande ersättare Henrik Falk (C) och Henrik Åkerlund (SD) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Maria Ljuslin m.fl. (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Maria Ljuslin m.fl. (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

Att därutöver anföra.

Vi välkomnar Kulturförvaltningens strategi för Stockholm stads fritids-och ungdomsgårdar. Det är ett gediget arbete som ligger bakom strategin med ett utredningsunderlag som ger en omfattande och tydlig bild av fritids-och ungdomsgårdarnas förutsättningar att bedriva kvalitativ, jämlik, jämställd och meningsfull fritidsverksamhet. Utredningen visar klart och tydligt att detta område är i ett stor behov av ökade insatser på ett flertal plan.

Fritids-och ungdomsverksamheterna är ett område där stora besparingar gjorts tidigare under den grönblåa mandatperioden så behovet av satsningar är skriande.

Vi är därför förvånade över att stadens majoritet beslutar om en så viktig strategi utan att också tilldela budget med nödvändiga resurser för att ge stadsdelsnämnderna verkliga förutsättningar att kunna genomföra och uppfylla strategins uppdrag och mål. Vi anser att utan extra tillsatta medel är strategin tandlös.

Mål som att säkra jämställdheten, jämlikheten och tryggheten på dagens fritidsgårdar blir svåra att uppnå när det idag till exempel saknas fysiska platser i form av tillgängliga, attraktivt inredda, fräscha och verksamhetsanpassade lokaler för att kunna bedriva meningsfull verksamhet för alla. Utredningen föreslår att samtliga stadsdelsförvaltningar gör en genomlysning av lokaler där ungdomsverksamhet bedrivs. Strategin borde därför inkludera mål kring anpassningar och åtgärder i lokalfrågan. I sammanhanget är det också anmärkningsvärt att fritidsgårdar läggs ned innan denna genomlysning är klar.

Av strategin framgår att Stockholms stad ska fortsätta att utveckla fritids- och ungdomsgårdarna för att nå fler unga. Staden växer och i Hägersten-Älvsjö stadsdel förväntas barnantalet 2030 öka till ca 29 000 barn. Att stadsdelsnämnden i ljuset av denna nya strategi och de behov som finns beslutat att lägga ned två av stadsdelens fritidsgårdar utan grundlig barnkonsekvensanalys väcker frågetecken om vilka intressen som väger tyngst. Vi menar att viktiga perspektiv är tillgänglighet och närhet. Utökade resurser och ett starkare barnrättsperspektiv är därför angeläget för att möjliggöra en meningsfull fritid för alla barn och unga i Stockholm.

I underlaget framkommer att utbudet riktat till barn och unga utan funktionsnedsättning är större än utbudet riktat till barn och unga med funktionsnedsättning. Sett till antalet barn och unga som är folkbokförda i Stockholms stad och andelen som enligt WHO har

en funktionsnedsättning erbjuder staden målgruppen med funktionsnedsättning procentuellt för lite aktiviteter. Vi instämmer i slutsatsen att stadens nämnder, för att säkerställa likvärdigheten över staden så att alla barn och ungdomar oavsett funktionsnedsättning får tillgång till en aktiv fritid, behöver ett förtydligat uppdrag och det behöver följas upp på ett mer strukturerat sätt än tidigare."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/131-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Strategi för fritidsgårdar och ungdomsgårdar
- HÄ 2022/131-1 Remissbrev - Strategi för fritids- och ungdomsgårdar
- HÄ 2022/131-1.1 Remissunderlag 1 Strategi för fritids- och ungdomsgårdar
- HÄ 2022/131-1.2 Remissunderlag 2 Strategi för fritids- och ungdomsgårdar
- HÄ 2022/131-1.3 Bilaga 1 - Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar
- HÄ 2022/131-1.4 Bilaga 2 - Barnkonsekvensanalys kopplat till Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar

§ 13**Trafikförändringar i SL-trafiken 2022/2023 (T23)**

Yttrande till kommunstyrelsen

HÄ 2022/193

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutar i huvudsak godkänna förvaltningens förslag.
2. Därutöver anför följande:

Buss 153 är ett smidigt sätt att pendla från vår stadsdel till Fridhemsplan på morgonen och tillbaka hem på kvällen. Bussen fyller en viktig funktion och är ett komplement till den spårburna kollektivtrafiken. I ärendet föreslås 20-minuterstrafik istället för 15-minuterstrafik. Att dra ner på turen kan leda till att attraktiviteten för att resa med buss minskas och kan leda till att färre utnyttjar den busslinjen. Konsekvenserna på sikt kan bli en avveckling av busslinjen och mer bilåkande.

Nämnden avstyrker förslaget om försämring av turen på buss 153.

3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Trafikförvaltningens förslag till förändringar i kollektivtrafiken 2023 innebär att stadsdelsområdet får trafikförändringar för två busslinjer samt ett planerat avbrott i tunnelbanans linje 14. Förvaltningen har inga synpunkter på årets förslag till trafikförändringar.

Förslag till beslut

Abit Dundar (L), Johan Nilsson m.fl. (M), Rebekka Dominique (MP), tjänstgörande ersättare Henrik Falk (C), Maria Ljuslin m.fl. (V), Eva Fagerhem m.fl. (S) och Henrik Åkerlund (SD) lade fram ett gemensamt förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordförande fann att nämnden beslutat enligt det gemensamma förslaget från (L), (M), (MP), (C), (V), (S) och (SD).

Ersättaryttrande

Lolita Lovén Johnsen (KD) instämde med sitt ersättaryttrande i det gemensamma förslaget.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/193-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Trafikförändringar i SL-trafiken
- HÄ 2022/193-1 Remissbrev - Trafikförändringar i SL-trafiken 2022/2023 (T23)
- HÄ 2022/193-1.2 Trafikförändringar i SL-trafiken 2022/2023 (T23)

§ 14
Kajstrategi för Stockholms stad
Yttrande till kommunstyrelsen
HÄ 2022/191

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över remissen om Kajstrategi för Stockholms stad. Staden har i sin nya strategi för kajer fem fokusområden för att bättre nyttja stadens kajer. Förvaltningen är positiv till idéerna men anser att nya arbetssätt måste tas fram utöver strategidokument.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Särskilt uttalande

Maria Ljuslin m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande.

”Vänsterpartiet välkomnar att det görs en revidering av kajstrategin i syfte att levandegöra stadens kajer. Givetvis måste användningen av kajerna anpassas efter sjöfartens behov, men det finns också en stor potential för att skapa plats åt fler restauranger, caféer, musik- och kulturevenemang samt möblering, växtlighet och markbeläggning som bjuder in till sociala möten och vistelse på platsen.

Vi menar dock att några perspektiv behöver lyftas fram tydligare i strategin. Det är bra att staden ska arbeta för ökade möjligheter för till exempel barer och restauranger att bedriva verksamhet på stadens kajer. Men minst lika viktigt är att kajerna är en attraktiv plats även för den som vill ta med sig sin matlåda ner till vattnet på lunchrasten, äta en glass med en vän eller ta en medhavd kaffe på en bänk i solen. Det är därför viktigt att exempelvis möblering bjuder in till spontan och informell vistelse på platsen, liksom att pontoner och andra inrättningar inte begränsar allmänhetens tillgång och vyer från kajerna.

Vi saknar även skrivningar om hur kajerna kan användas för att

förstärka ekologisk hållbarhet och bättre integreras i stadens gröna infrastruktur. Grönska och växtlighet bidrar inte bara till ökad trivsel och upplevelsevärden. Det underlättar också dagvattenhanteringen och främjar ett gott mikroklimat genom att till exempel erbjuda skugga under varma sommardagar. Mot bakgrund av detta menar vi att förstärkning av grönstruktur och ekologiska kvaliteter bör vara ett utpekade fokusområde i strategin.

Biltrafik och parkeringar nämns enbart i förbifarten i förslaget, men för att verkligen öppna upp stadens kajer för folkliv behöver inriktningen vara att ytorna ska vara bilfria. Idag fungerar biltrafiken många gånger som en fysisk barriär som begränsar allmänhetens tillgång till kajerna, samtidigt som parkerade bilar tar mark i anspråk som skulle kunna användas för caféverksamhet eller sittplatser för flanerande stockholmare. Genom att begränsa biltrafiken skapas också en säkrare miljö för dem som vistas på platsen, inte minst för barn.

Barnperspektivet lyser överhuvudtaget med sin frånvaro, vilket är ett viktigt skäl till att kajstrategin bör återremitteras. Flerfunktionella ytor som kan användas för lek, lekfulla inslag i barns ögonhöjd samt slitstarka och giftfria material bidrar exempelvis till att skapa en miljö som är inkluderande och tillgänglig för barn. Med en lekplats bredvid restaurangen kan även barn ha utbyte av platsen på sina villkor."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/191-3 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Kajstrategi för Stockholms stad remissvar
- HÄ 2022/191-1 Remissbrev Kajstrategi för Stockholms stad
- HÄ 2022/191-1.1 Remissunderlag - Kajstrategi för Stockholms stad
- HÄ 2022/191-1.2 Bilaga 1 - Kajstrategi för Stockholms stad 2022
- HÄ 2022/191-2 Remissunderlag - Kajstrategi för Stockholms stad

§ 15**Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet**

Yttrande till kommunstyrelsen

HÄ 2022/230

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Idrottsförvaltningen har tagit fram en ny strategi för fritidsbåtliv. I strategin finns tre områden där stadsdelsförvaltningen väntas bidra. Förvaltningen är positiv till strategin, men vill understryka att det är idrottsförvaltningen som behöver driva processen med detaljplaneändringar.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Särskilt uttalande

Henrik Åkerlund (SD) anmälde ett särskilt uttalande.

”En strategi för fritidsbåtlivet i Stockholms stad har inkommit till nämnden syftande till att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, effektiviteten för uppläggningsmarken samt skapa ett miljömässigt hållbart fritidsbåtliv. Sverigedemokraterna instämmer i visionen om att fler ska göras delaktiga i fritidsbåtlivet. Stockholm är unikt med sin belägenhet i vattnet och närhet till skärgården, vilket är kvaliteter som bör förstärkas för att skapa en attraktiv stad.

Vi vill understryka vikten av att ökad kapacitet för småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar görs med stor hänsyn till den omkringliggande miljön. I stället för att omvandla populära gångstråk kan det i många fall vara mer fördelaktigt att förlänga bryggor till sjöss. På så sätt kan uppskattade platser behållas samtidigt som outnyttjad vattenyta används för att öka båtkapaciteten.”

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/230-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Strategi för fritidsbåtliv remissvar

- HÄ 2022/230-1 Remissmissiv - Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet
- HÄ 2022/230-1.1 Remissunderlag 1 - Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet
- HÄ 2022/230-1.3 Remissunderlag 2 - Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet
- HÄ 2022/230-1.2 Remissunderlag 3 - Strategi for fritidsbatlivet

§ 16

Nya möjligheter i 15-minutersstaden - motion från (V)

Yttrande till kommunstyrelsen

HÄ 2022/204

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Maria Ljuslin (V) föreslår i en motion att staden ska anamma konceptet 15-minutersstaden, som innebär en multipolär stadsstruktur där gång, cykel eller kollektivtrafik ska ta dig till alla dina målpunkter inom 15 minuter. Förvaltningen är positiv till idén om en multipolär stad.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/204-3 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Nya möjligheter i 15-minutersstaden remissvar
- HÄ 2022/204-1 Remissbrev - Nytt år nya möjligheter i 15-minutersstaden - motion från (V)
- HÄ 2022/204-2 Remissunderlag - Nytt år nya möjligheter i 15-minutersstaden - motion från (V)

§ 17**Serveringstillstånd för restaurang Aspen**

Yttrande till socialnämnden

HÄ 2022/179

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd anser att Aspudden Mat & Kultur AB kan få tillstånd att servera alkohol till allmänheten på restaurang Aspen.
2. Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Aspudden Mat & Kultur AB ansöker om tillstånd för alkoholserving vid restaurang Aspen, Hägerstensvägen 100A i Hägersten. Sökande avser att servera spritdrycker, starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker till allmänheten med serveringstid 11:00-22:00 måndag till söndag. Serveringstillståndet avser både till restaurangdelen och till pausserving i foajé och under pågående föreställning.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/179-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Serveringstillstånd för Restaurang Aspen
- HÄ 2022/179-1 Remiss Serveringstillstånd för restaurang Aspen

§ 18**Serveringstillstånd för restaurang O'Learys Liljeholmen**

Yttrande till socialnämnden

HÄ 2022/218

Beslut

1. Hägersten Älvsjö stadsdelsnämnd anser att Sicilia Kitchen and Lounge AB kan få tillstånd att servera alkohol till allmänheten på restaurang O'Learys Liljeholmen vid Liljeholmstorget 7, 117 61 Stockholm.
2. Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Sicilia Kitchen and Lounge AB ansöker om utökat serveringstillstånd för restaurang O'Learys Liljeholmen, Liljeholmstorget 7. Det utökade serveringstillståndet gäller fredagar och lördagar från kl. 01:00-03:00 när restaurangen har dans/salsakvällar och sökande avser att servera spritdrycker, starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker. Förvaltningen har inget att invända mot att serveringstillstånd meddelas enligt ansökan.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/218-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Serveringstillstånd för O'Learys i Liljeholmen
- HÄ 2022/218-1 Serveringstillstånd för restaurang O'Learys Liljeholmen

§ 19
Protokoll från pensionärsrådet
HÄ 2022/10

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har tagit del av pensionärsrådets synpunkter och lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/10-8 Protokoll från pensionärsrådet 20 april 2022

§ 20

Protokoll rådet för funktionshinderfrågor

HÄ 2022/11

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har tagit del av rådet för funktionshinderfrågors synpunkter och lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/11-7 Protokoll från rådet för funktionshinderfrågor 20 april 2022

§ 21
Protokoll från förvaltningsgruppen
HÄ 2022/12

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/12-7 (Signerad) Protokoll från förvaltningsgruppen 19 april 2022

§ 22

Anmälan av månadsrapport för mars

HÄ 2022/195

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger anmälan av månadsrapporten till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/195-3 Månadsrapport för mars 2022

§ 23

Anmälan av delegationsbeslut

HÄ 2022/6

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger sammanställningen av delegationsbeslut till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/6-7 Rapport över delegationsbeslut

§ 24

Anmälan av inkomna skrivelser till nämnden

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har tagit del av skrivelserna och lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning

Anmäldes följande skrivelser

1 Förslag om cykelinformation i Älvsjö naturreservat

(rubricerat som medborgarförslag)

Inkom 8 mars 2022, dnr HÄ 2022/186

Förvaltningens svar daterat 9 mars 2022 bilades.

2 Förslag om Kämpetorpsskolan och föreningsverksamhet

(rubricerat som medborgarförslag)

Inkom 10 mars 2022, dnr HÄ 2022/190

Översänt till Utbildningsförvaltningen.

3 Förslag om räcke längs med strandpromenaden vid Liljeholmskajen

(rubricerat som medborgarförslag)

Inkom 30 mars 2022, dnr HÄ 2022/251

Översänt till trafikkontoret.

4 Förslag över en trafiklösning i slutet av Broddgränd i Västertorp

(rubricerat som medborgarförslag)

Inkom 1 april 2022, dnr HÄ 2022/254

Översänt till trafikkontoret.

5 Synpunkter över kor på Sjöängen - en befängd idé

Inkom 4 april 2022, dnr HÄ 2022/255

6 Förslag om skolparken Mälarhöjden skola (Johannisdalsparken)

(rubricerat som medborgarförslag)

Inkom 5 april 2022, dnr HÄ 2022/260

Förvaltningens svar daterat 5 april 2022 bilades.

7 Förslag om gratis hälsokontroll på vårdcentralen

(rubricerat som medborgarförslag)

Inkom 9 april 2022, dnr HÄ 2022/282

Hänvisning till Region Stockholm

§ 25

Anmälan av rapporter och diarieförda ärenden

HÄ 2022/231

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- 699678 25A Rapporter till nämnden
- HÄ 2022/231-1 25B Rapport över diarieförda ärenden för period 1 till 31 mars 2022

§ 26

Nämndens och förvaltningens frågor

Skrivelse om stöd till anhöriga till familjemedlemmar med beroendeproblematik

Maria Ljuslin m.fl. (V) lade fram en skrivelse om stöd till anhöriga till familjemedlemmar med beroendeproblematik. Dnr HÄ 2022/310

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Skrivelse om missförhållanden inom kommunala hemtjänsten

Henrik Åkerlund (SD) lade fram en skrivelse om missförhållanden inom kommunala hemtjänsten. Dnr HÄ 2022/311

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Skrivelse om brott mot äldre

Henrik Åkerlund (SD) lade fram en skrivelse om brott mot äldre. Dnr HÄ 2022/312

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Stadsdelsdirektörens information

Gunilla Davidsson informerade om

- Nuläget i stadens flyktingmottagande
- Insamling – Hägersten för Ukraina
- Lokala mötesplatser för flyktingar från Ukraina
- Axelsbergs vård- och omsorgsboende Silviahemscertifierat
- Sommartorg i Älvsjö och Liljeholmen i år igen
- Ny avdelningschef för äldreomsorgen
- Tips från Seniorhälsan i april-maj